

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Pavli Segneri E Societate Jesu, Qvadräginta Sermones

Segneri, Paolo

Antverpiae, 1695

Sermo LX. In Festo Beatissimæ Virginis ab Angelo salutatæ. Indagatur, quousque Christus sibi in Virgine ejusque anima complacuerit, & ex hoc deducitur, unumquemque ad illam non quidem principale, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52734](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52734)

SERMO QUADRAGESIMUS.

IN FESTO BEATISSIMÆ VIRGINIS AB
ANGELO SALUTATÆ.*Ne timeas Maria, invenisti enim gratiam apud DEVM*
Luc. I.

I. Nter maxima mundi gaudia, & voluptates non postrema est, perdita invenire: hac de causa mulier illa Evangelica, cum amissam domi drachmam invenisset, adeo lætata est, & exultavit, ut viciniam propè totam clamoribus & rumore excitavit, invitavit amicas, convocavit notas, & vicinas; cumque omnes ad parem secum lætitiâ & bonæ fortis gratulationem incitasset: *congratulamini mihi, inquit, quia inveni drachmam meam.* Si mulier hæc vilis unius drachmæ gratiâ, paucorum solidorum ignobili monetâ, in tanta prorupit gaudia, quid non fecisset, si gemmam illam grandis pretii invenisset, quam Policrates Samiorum Rex Stoicâ vanitate in mare projecit, ut hac spontaneâ quidem, sed molestâ jacturâ, immodicum voluptatis ac lætitiæ sensum, quem ex fortunâ & felicitatis suæ magnitudine concepit, temperaret, suumque animum, æquis veluti doloris & gaudii ponderibus utrinque suspensum in rationis æquilibrio teneret. Si rem justa lance ponderemus, Auditores, gemma certè pretiosior, in toto, quam latè patet orbe fingi non potest, gratiâ divinâ, si omnes etiam Indiæ Amethysti, aut Æthiopiæ adamantes, aut Schytiæ Smaragdi, aut Caribuculi Garamantidis, aut Arabiæ Topazii, aut Jaspides Ægypti, aut quocumque demum uniones ac berillos mare Persicum tulit, unirentur. Hæc quondam è genere humano perdita, vah à quot & quantis incassum, nec sine ploratu, & lachrimis quæsitâ fuit? sed quæ DEI gratiâ est, tandem fors bona eandem inveniendi, post plurimorum sæculorum decursum, mulieri obtingit. Verùm cui mulieri? nunquid prudenti, illi sapienti, omnique illius infortunii restauratrici, quod toti mundo ob unius fœminæ lapsus incubuit? de hac sanè liberrimè dici potest; *invenit gratiam apud Deum.* Quemadmodum opportunè ait Ludolphus: *Gratiâ, quam Eva perdidit, Maria invenit.* Sed cur solum dicitur, *quam Eva perdidit* & quanto enim ampliorem gratiam invenit Maria, gratiâ illâ, quam incassum

ta perdidit Eva? nec enim vel linguâ explicari, vel mente concipi potest, quantum sibi Deus in Virginis anima complacuerit. Placuit quidem, nec immerito, Assuero Esther, placuit Davidi Sunamitis, Jacobo Rachel, Elimelecho Noëmi, Boozo Ruth, Anna Elcanæ, verum enimvero, quid tota illa gratia est, quam foeminae hæc famâ nominis clarissimæ penes homines obtinuerunt, si comparentur cum illa, quam præ omnibus penes DEUM Virgo invenit? Vestra ergo veniã Auditores hodiernâ die ex destinato id evincam, ut demonstrarem vobis, quousque excellentiæ, intus ille Christi Amor, quo Virginem exarserat, pertigerit, nec enim vel majus Virgini obsequium, vel charum magis, aut honorificum præstare posse mihi videor, quam si ostendero, solam illam fuisse, quæ verè invenit gratiam coram oculis Domini.

II. Verum ut à capite exordiamur, quòd majus argumentum, amoris Christi erga Virginem eximii adduci potest, quam quòd Illam elegerit in Matrem? Ingens sanè, si vultis advertere, discrimen Christum inter & alium quemcunque mortaliū intercedit; non enim in nostra potestate est, Matrem nobis eligere, omnis enim; quantaquanta est potentia nostra, ad id solū se extendit, quod nos subsequitur, minimè verò ad id, quod nos antecedit: potuit Alexander matri suæ

Olympiæ, summos honores decernere, potuit illam locupletare, adaugere obsequia, extruere palatia, & vel moribundus à Regni proceribus exposcere, ut illam Apotheosi publicâ immortalitati consecrarent; poterat illi destinare templa, & aras, & conquerere Adoratores, non tamen conferre illi poterat honorem præ omnibus maximè eximium, qualis erat, matrem esse Alexandri. Non ita se res habet cum Christo. Hic enim solus inter mortales potuit matri suæ grande hoc privilegium, summamque gloriam conferre, ut esset mater sua. Dicite ergo, an non immensi erga Mariam amoris argumentum est, cum ex liberrimo Christi arbitrio penderet, inter omnes mulieres eligere lectissimam, charissimamque, non respexisse illum nec Saram, nec Jabelem, nec Annam, nec Juditham, sed ex ipsius solū Mariæ visceribus præ cunctis aliis natales suos ducere decrevisse: *Elegit eam ex omni carne.* Verum nil dixi hæcenus: in hoc ipso tamen advertite subtilitatem quandam amoris, quæ vos in stuporem dabit & admirationem. Elegit Christus, ut diximus, Mariam in Matrem, hoc enimverò verissimum est: nec tamen aliter illam in Matrem elegit, quam prævio ejusdem consensu, conceptis verbis expresso. Quin hac de causa ad illam Gabrielem Archangelum ablegavit, ipsiusque responsum præstolatus est: hac de causa temporis moras sustinuit, & modo invi-

X x x

invisibili, solliciti instar atque summè anxii amanti, ad cordis ejus ostia pulsavit, mille eam blanditiis inescans, & sui faciens amoris securam: *Aperi*

Cant. 5. mibi, dicebat, soror mea, aperi mibi,

12. amica mea, columba mea, immaculata mea. Cur quæso usque adeo se se demisit? an non pro libera voluntatis suæ potentia omnes, si quæ fuissent, adamantinas fores per-

Poterat dilectus non appetente ipsa introire in Virginalium u-
terum.

In 2. c. Ps. 106.

In 2. c. Cant.

pere, ac sinum illum pro libitu ingredi, ibique carnem assumere potuisset, quin id virgo adverteret, antè quàm repugnandi locus amplius non superesset? Poterat enim vero, nec ullum est dubium, si Guilielmo Abbati credimus; ipse enim est, de quo regius Psalteris canit: *portas aeneas contrivit, vinctes ferreos confregit.* Verùm tamen si posset, noluit tamen; sed ad fores stetit pulsans, rogansque: verbo: *noluit carnem sumere de ea, non dante illa.* Cur hoc obsecro, Auditores, cur hoc? Vultis, dicam vobis audacter? dicam sanè: volebat ille amoris sui speciem exhibere Virgini, sed subtilissimam ac nunquam hæcenus visam, nec auditam, ut illi ob hoc ipsum obligatus esset, propter quod Virginem suam habebat debitricem.

Certè Princeps qui violentiâ & armis propugnaculum, quod desiderat, sibi subjicit, & expugnat, minimè eorum debitor est, qui se illi submittunt, quin ipse est, qui deditis leges ponit, etiam severas, ipse est, qui præscribit condiciones, etiam graves: non tamen ita se res habet penes illum, qui ex mere incolarum amore in munimentum cujusdam Dominium

admittitur. Hic enim se palàm profitetur obligatum illi, à quo Castellum recipit, nec condiciones præscribit, sed acceptat. Verùm ad propositum revertamur. Si violenter in Virginis uterum, tantis sæculorum spiritibus desideratum introivisset Christus, certè Virgini minimè fuisset obstrictus, quippe qui suo robori, jure adscripsisset vi occupatam sedem.

Quid ergo fecit Deus incarnandus? voluit, non vi extorquere dedicationem loci postulati, sed ut ultro cederet, quo videlicet pluribus titulis obstringeretur matri de se optimè merito. Nec videri ea propter vobis velim audaciùs, quàm par sit, de Deo & loqui. Audite Methodium illustriissimum Christi Martyrem, de quo sanè dubium est, an atramentum, an potiùs sanguine suo veritati hæc subscripserit: *Euge, euge, ita de Dei Matre loquitur: Euge, euge, que mihi obnoxium habes illum, qui omnibus se generatur: Omnes namque Deo debentur, cum sinus, tibi ipse est debitor.* Quomodo dicitis, Auditores? an non ostendit Christus, se Virginem amatorem erga illam amore adeo tenero & intenso ferri se comprobavit?

III. Sed quid mirum? ponit enim ex una parte, quidquid excelsum, grande, & splendidum est in Ecclesia; ponit Abrahamum admodum fidelem, Josephum constantem, pium Davidem, Jobum patientem, Daniellem inviolatum? ponit Apostolum, qui Christo velut triumphum adornaturi integros adducunt populos, à se Idololatriæ subductos, Romæ

Romanos, Græcos, Persas, Arabas, Parthos, Scythas, Indianos; adducite tot invictissimos Apachoretas Christi amore vivos sepultos in cavernis terræ; ponite tot innocentissimas Virgines ab ipso electas, ut à tenebræ zate se se claustrorum carceribus manciparent; ponite turbam immensam Martyrum, truculentissimis nequibus Christi causâ interemptorum, Laurentios in craticula, Vincentios in crassa, Jacobos in crucibus, Ignatios inter Leones, Clementes in furnis & fornaculis ardentibus; ponite Principes Christi amore scepra calcantes, & coronas à majoribus acceptas; ponite Sponsas ejusdem amore omnes illecebras maritalis thori repudiantes; adducite singulos, ponite Augustinos, Dominicos, Franciscos, Bernardos, Norbertos, Romualdos, Brunones, unâ cum omni prole numerosissima, quam unquam Christo genuerunt; Ex parte altera ponite Sanctissimam Virginem solam, illis omnibus una Deipara præponderabit, & majoris à Christo sola æstimabitur, quàm universa Ecclesia Christiana. Hæc est doctrina expressis verbis tradita, quam Doctissimus Suarez tuetur, *DEVS*, inquit, *plus amat solam Virginem, quàm reliquos Sanctos omnes.* Quod idem est ac si dixisset *Videte, quantæ sint in firmamento stellæ: Numera stellæ, si poteris.* His tamen omnibus plus amat Lunam Sol Divinus, adeo sui plenam. Hanc eandem sententiam secuti sunt inter antiquos piissimus Anselmus, hanc tuebatur D. Bonaventura, ac D.

Bernardinus, qui ut doctrinæ consequentiam observent, absque ulla difficultate subjungunt, Christum è caelo in terras descendisse, longè magis ad redimendam matrem suam solam, eique gloriam suam communicandam, quàm ad redimendum residuum, quantumvis amplissimum, totius generis humani. An non multum hoc vobis esse videtur Auditores? De fortissimo illo juvene Coriolano memoriæ prodidit Plutarchus, quod cum diebus singulis novis honoribus ob rerum gestarum magnitudinem afficeretur, novosque titulos ac trophæa reportaret, nullâ tamen re magis gavisus sit, quàm quòd sciret, plurimum ex his sibi delatis honoribus gaudij in Matrem suam Volumniam redundasse, atque ubi alij velut invictorum operum suorum & gloriæ coronidem sibi proponebant laurum, quæ non sine Majestate frontem incingeret, aut applausum à populo excitatum, aut statuanam à Senatu decretam, iste plus ultra progressus hanc ipsam gloriam, velut filius Nobilis; in alium finem priori longè sublimiorem direxit, in matris nimirum voluptatem, matris gaudium, exinde concipiendum: *Ceteris quidem finis virtutis erat gloria, huic autem gloria finis materna existerat latitia.* Nescio equidem, an idem de Christo dici possit, scio perbene, Christum gloriam suam velut divinum quid, ad finem minis dignum ordinare non potuisse, hic enim ordo fuisset ordine carens: de cætero verò certò vobis persuadete, hanc ipsissimam gloriam

quidquid perfectionis in rebus creatis, etiam pulcherrimis partitum dispersum erat, fuisse in virgine velut grandi primogenita congregatum. *Primogenita ante omnem creaturam.* In virgine, inquam, id omne collectum fuit, & adunatum, tali tamen ratione, ut etiam ipsæ communes perfectiones non communi, ut ita loquar, sed singulari modo ab illa possessæ sint. Ecce enim, quàm cautè simul ac appositè de ea locutus sit Ecclesiasticus, cum illam per arborum symbola superius allata adumbraret & vocavit illam Cedrum, sed adjunxit, *de Libano*; vocavit Cypressum, sed addidit, *in Sion*; appellavit Palmam, sed annexit, *in Gades*; indigitavit Olivam, sed speciosam & de pulcherrimis, quæ florent in campis; dixit Platanum, sed ex altissimis, quæ ad aquarum crepidines & fluminum littora excreverunt; eodem modo illam appellavit Myrrham, Cinnamomum, & Balsamum, sed Myrrham electam, Cinnamomum odoriferum, Balsamum non mixtum, ut illam etiam inter ea, quæ selecta sunt, selectissimam esse demonstraret. Ex hoc sanè minimè deprecior circa illud, quod denotatur acutissimè, quoties de Maria perhibetur, partem optimam illam elegisse; non enim sensus est, illam ubique elegisse id tantum, quod est optimum, hoc enim parum foret, sed etiam de optimo optimam partem. Id quod est, non solum ex prærogativis plurimis Mariam possidere meliores, sed etiam de melioribus id, quod optimum est, pro se acce-

pisse, & quidquid in iis defectuosum erat, reliquisse, apud more, quæ in florido quodam hortulo non solum Cytiso, & Thymo, & Saturejæ, & Serpillo, & Amaraco sese affigunt, relictis vilioribus herbis & plantis, sed & ex illis, quibus insident, non aliud sibi attrahunt, quàm succum nobilissimum, & humorem maximè delicatum. Consideremus id quælo pensulatiùs; ex hoc enim singulariter patebit, quantis inter omnes creaturas DEO placuerit, Mariam Matrem suam privilegiis & favoribus prosequi, ac adornare. Fuit illa, neque dubium est, tenera quondam infantula, verum quod proprium ætatis illius foret, habuit nihil, nisi formæ amabilis decus, innocentiam & candorem, partem sanè optimam, nihil autem ex eo, quod defectuosum est, nimirum iudicium immaturum, & rationis expertum; illa enim etiam in utero materno fuit rationis usu prædita, summâ prudentiâ, sapientiâ admirandâ, cujus adminiculo supremæ illi gratiæ cooperaretur, quâ in primo conceptionis articulo à DEO fuit dotata. Virgo erat, verum ita tantum, ut à virginitate incorruptionem solam elegerit, *optimam partem elegit*, ex illa autem nec sterilitatis ignominiam, nec solitudinis mæstitiam participavit. Mater erat, sed de Matris conditione ac dignitate nil sibi, nisi quod supremum erat & summum, vendicavit, *optimam partem elegit*. Absque eo tamen, ut vel uteri fastidiis, vel partus immunditiis esset obnoxia.

Vultu fuit, & formâ longè pulcherrimâ, præ omnibus quas unquam admirabundus è cælis sol aspexit: *Pulcherrima inter mulieres.* Sed qualis hæc pulchritudo erat? talis sanè quæ à nullo unquam lascivè poterat concupisci, quin potiùs, ut eximiorum Patrum sensus est, omnem ex aspicientis animo libidinis afflatum, aut quodvis impudicum phantasma momento temporis fugavit, velut à vinea recens florente serpentes & viperae fugantur. Ex vita activa, *optimam partem elegit.* Id nimirum quod in ea meritòrium est, relicto eo, quod inquietum ac turbulèntum. Ex contemplatiâ, *optimam partem elegit*, in ep enim tota erat, ut Deo soli corde, & mente adhereret, procul animum à tumultu sæculi, & molestâ rerum mundanarum curâ adstraheret, quin tamen ea propter iners otium vitamque sedentariam sectaretur. Ex ipsa tandem morte quid in se derivavit. Virgo? num dolores, quibus corpus excruciatè? num angustias, quibus animum solet perstringere? minimè profectò, verùm & in morte *optimam partem elegit*; nihil enim in morte, nisi quod in illa bonum est, experta fuerat, nimirum exilij hujus finem, ac terminum, de cætero verò corpus ipsum demortuum ab insultu tyranni illius liberum fuit, omnisque expertus corruptionis. Quis ergo portò negaverit, amorem, quo Christus matrem suam sanctissimam complexus est, summum sanè & intimum fuisse? dum ejus amore publicis à se latis legibus derogavit, &

inaudito privilegio eam non solum cælestibus donis, ac raris voluit dotibus excellentem, sed & voluit, ut sola & unica Phœnicis instar ipsi gauderet prærogativis, insigniretur ornamentis, quæ extra Mariam, frustra quæstiveris: *Vna est perfecta matris una est.*

V. Verùm quid dico, an fortè mensuram privilegiorum Mariæ colere desideratis? illa est, quam ipsa notam fecit, dum de se diceret: *Fortè mihi magna qui potens est.* Quæ latè non alia est, quàm ipsa Dei omnipotentia. *Mensura privilegiorum Virginis est (audite Suarezium, tam cautum alias, tam circumspèctum in rebus omnibus) mensura privilegiorum Virginis est potentia Dei.* Quid è potentia Dei? ita enim vero, *Potentia Dei est potentia.* Quid portò quæritis? Verum an non hoc dicendo, à mente aberro? quanta enim, Auditores, quanta, inquam, mensura est, omnipotentia divina? nunquid absque omni modo, & limite, sine exceptione, ubique omni termino, absque fine? Talem ergo concludite, aut talem abfimilem dici aliquatenus posse Mariæ Virginis magnitudinem, præcè definitam. Sæpius animi gratiâ mecum ipso perpendi, si & ego dum facti oratoris munus obeo, genio velle meo indulgere, ac in sermone quodam Virginem Deiparam rei cupiam, ad incrementum gloriæ suæ, conferre, certè illam viti præ alijs æquiparare placeret. Verùm quæ de causa? an fortè ob modestiam incomparabilem plantæ hujus, qua cum

Alii a. pud Suarez. 3. p. som. 2. disp. 7. sect. 2.

SEGNI
CONCORDIA
INSTRUC
POENIT
CONFESS
PAROCH

cum inter cæteras plurimum excellat, nihilominus tamen amat vel maximè despici, forma & vultu tam vili, & neglectâ, ut à nullo sanè Principe ipsi in hortu vel modica terræ portio ad aliqualem pompam faciliè indulgeretur. An fortè ob puritatem, qua tellurem palustrem, & uliginosam, velut sibi difforem dedignatur? An ex eo, quod ad alta aspiret, utpote quæ colles & monticulos apricos, velut sibi consentaneos adamat? an ob pretium fructûs, quem producit? an fortè ob copiam, ob fragrantiam, ob succi vigorem? Ut ut hisce rationibus plurimum tribuam, Auditores, longè tamen magis ad propositum nostrum id facit, quòd, ut ipsi observaveritis, plantæ reliquæ omnes certum magnitudinis terminum, ac determinatam sibi proceritatem habeant, ultra quam ut plurimum sese non extollunt, quod & videre est in pomo aureo, in pyro, in amygdalo, in pomo communi, verum id viti minimè proprium. *Vitis* nullo sine *crebris*, si Plinio de vite scribenti fides est. Nullam illa habet staturam sibi, ut ita dicam, genuinam, sed in altum repit, ad mensuram ejus arboris, cui innectitur, adeo, ut si vel populo, vel ulmo adjungitur, populi, vel ulmi supremum adæquet apicem, quòd si palmæ altissimæ, ut legere me mimio moris esse in Palæstina, usque ad summum verticem palmites suos animosa extendit, & pampinos, & malleolos, ut bello spectaculo intermixtas dactylis uvæ ex alto pendentis videre

fit. Ecce ergo, quo titulo Virginem desiderem viti æquiparatam, ex eo nempe, quòd metâ careat, quam transgredi non possit, nec, quod aliis plantis proprium est, præfixam altitudinis determinatæ mensuram habeat, adeo ut plus ultra illi non detur assurgere, verum illi se acclinando conformat, à qua sustinetur, adeo ut ubi in Canticis de illa scriptum legitur: *Qua est illa qua ascendit de deserto, ita ut inhæreat DEL Verbo, & lectum suum*, Divus Ambrosius, licet alio sensu interpretatus sit, accommodè tamen ad propositum nostrum dixerit: *Qua est hac, qua ascendit de deserto, ita ut inhæreat DEL Verbo, & ascendat, sicut vitis propago, in superiora se subrigens*. Cæterum dubium non est, fulcimentum tale, cui virgo innititur, esse planè infinitum, cum tandem aliud non sit, quàm Christus ipse. Ex hoc igitur eruitur, sine absqno, vix non infinitam vocari posse illius perfectionem, cujus ille basis & fulcrum est. Quis ergo ob hoc ipsum sufficiens sit exponendis in medium iis elogiis, quibus sancti Patres pænè omnes Virginem Matrem condecorant. Lubeat audire D. Augustinum: *Altior celo est, de qua loquimur, profundior abyssu*. Audite Andream Cretensem: *Excepto solo Deo est omnibus altior*. Audite Epiphanium Constantinensem: *Solo Deo excepto cunctis superior existit*. Audite Anselmum: *Archi-Episcopum Cantuariensem: Aug. Hoc solum de sancta Virgine prædicari, quòd Dei Mater est, excedit omnem altitudinem, qua post Deum dici, vel*

Lib. de sermo delictis affluens, innixa supra dicitur Isaac.

Serm. 35. de SS. De Dormit. Dei. De para a. De supra. De rium 15. De Lan. De para apud Sur.

cogitare potest. Audite S. Ephrem Sy-
rum : *Sanctior Seraphim, Sanctior*
Cherubim, & nullâ comparatione ca-
teris est omnibus superis exercitibus
gloriosior. Quid de S. Petro Damia-
no dicam ? is jubet nos altius mente
assurgere, quàm per humani intelle-
ctus imbecillitatem liceat, cum de
Virgine sic loquitur : *Attende Sera-*
phim, attende & videbis, quid-
quid majus est, minus esse Virgine, so-
lùmque opificem opus istud supergre-
di. Ita Divus Chrysostomus, Isido-
rus, Ildephonus, Bonaventura, quo-
ties de Virgine sermo erat, iis loquen-
di formulis usi sunt, ut eam cum ex-
cessu sanctam, incomparabilem, im-
mensam, & incomprehensibilem
appellarent. Ac D. Bernardus, tam
alta, inquit, tam excelsa est perfectio
Virginis, ut solus illam Deus assequi
possit : *Tanta est perfectio Virginis, ut*

Serm. 1.
de Con-
ceptione.

soli Deo cognoscenda reservetur. Quan-
tus ergo, quàmque rarus amor erat
Auditores, qui DEUM movit, ut in
tantum Virginem elevaret fastigium,
ut quasi similis ipsi credi posse videat-
ur. Verùm non erat amor inauditus,
non erat incredibilis ad eam
usque horam, nisi aliunde constaret,
gloriam divini hujus Salomonis ex eo non imminui, quod
Matri thronum cesserit suo vix in-
feriorem; semper enim firmum ma-
net ac stabile, thronum Christi me-
ritis, & personæ dignitati deberi,
Mariæ verò thronum gratuito favori
adscribendum. Et tamen amplius ad-
huc superest: Christus enim, quasi
nos docere vellet, quidquid ho-

noris Matri defertur, cum festo-
re ingenti redundare in honoratis
lucrum. *Sicut qui thesaurizat, verba*
sunt Ecclesiastici, sicut qui thesauri-
zat, ita & qui honorificat matrem
suam, eum se matri exhibuit, ut vide-
retur in nonnullis saltem, eam sibi
ipsi præferre.

VI. Celebre est, dictum illud ad-
dax Divi Anselmi affirmantis, omni-
tas gratias facilius obtineri solo dul-
cissimo Mariæ nomine invocato,
quàm ipso JESU nomine, quare
hoc ipsa sua mentione salutem affe-
rat : *Velocior est nonnunquam salus*
memorato nomine Maria, quam in-
vocato nomine Domini IESU. Nec
deest, qui existimet, si virginis illa
fatue, quæ irritis toties precibus coe-
runt sponsum, non tamen extor-
runt, ut aperiret, inclamando iden-
tidem in aures usque, *Domine, Do-*
mine, ad sponsam conversæ, etiam
eidem supplices accessissent, ut voti
sui compotes fierent, futurum fuisset,
ut repulsam adeo severam foris
non sustinerent. Verùm quidquid
sit, quod mea parùm interest, id
non certum est, constitutam à Christo
Matrem suam sanctissimam, ut pa-
tronam Ecclesiæ immediatam age-
ret, gratias fidelibus divideret, que-
tascunque à cælo petere illi possent,
aut sperare, adeo ut magis quasi ne-
cessarium videatur ad Mariæ thro-
num confugere, ut absque mora ex-
audiamur, quàm ad ipsum thronum
Divinæ Majestatis. Nescio an ve-
strum quispiam rationem mihi ad-
tum reddere possit, cur in omni festo
opere,

opere ac labore, qui vel à medicis vel agricolis, vel à gente nautica, aut Oratoribus, aut à quibusvis alijs hisce similibus suscipitur, usque adeo magni faciunt homines, propitiam sibi Lunam habere, nec tanti corent aut Jovem, aut Saturnum, aut Mercurium, aut Venerem, aut Martem, nec ipsū, si verum fateri lubet, Solem. Si pharmaca & potiones medicæ præscribendæ sunt, Luna observatur; si semina terræ mandanda sunt, Luna cōsultitur; si putandæ vites, Luna observatur; si arbores cædendæ, Luna observatur; si oceani fluctus sulcandi, Luna observatur; si rondendi greges, Luna observatur. Quid amplius? ipse Ecclesiasticus asserit: Luna in omnibus, in tempore suo. Qui sensus vocum harum genuinus ac literalis est. Cur quæso istud? An non enim Sol planeta nobilior Lunâ est, ut alios prætereamus; an non virtutis magis universalis, & vivificæ, ac efficacis, vigorisque magis masculi? Hoc quidem verum est, sed unâ sciendum, nec à sole nec ab ullo Planetarum in terram influxum ullum immediatum descendere, sed ut Astrologorum peritissimi affirmant, omnes primò recipi in Luna, quæ illos subinde, prout dicitur sunt, nunc huc nunc illuc transfundit, illosque alterandi in eorum effluxu ac dirigendi ingenti virtute pollet. Ecce modo, nisi fallor, vivacissimo expressam virtutem ac auctoritatem Virgini communicaram. Sol Christus est, Planeta universalissimus, & omnis vitæ fons. Sol illuminans per omnia. Ecclesiastico teste, reliqui

Cælitum, ut in libro Judicium legitur: *Stella manentes in ordine suo. Jud. 5.* Quasi tot Planetæ singulares, qui stabili modo varijs hominum conditionibus præsident, hic Jovis instar Regnantibus, ille instar Saturni literatis, hic facundis instar Mercurij, ille Veneris instar conjugibus, hic Martis instar militiæ alumnis, Virgo autem absque omni dubio Lunæ partes agit, talem enim illam agnoscit Ecclesia, dum ait: *Sicut Luna, sed perfecta in æternum, hoc est, nunquam imminuta, nunquam deficiens, semper plenissima, & talis à Patribus celebratur ratione pulchritudinis & candoris, nec non dignationis & demissionis, nullus enim Planetarum est, qui tam familiaris & vicinus terræ accedat, quàm Lunæ Sidus terræ familiarissimum.* Non solum ob solatium auxiliumque, quod nobis confert, non solum in nocte tribulationis, tentationis, & culpæ, verum etiam ob celeritatem, quâ longè citius & celerius omni alio in mundi commodum, & emolumentum cursum suum absolvit. Jam verò mentem advertite: quantæ gratiæ ab alijs Cælitibus, quin ab ipso Christo ad mortales descendunt, omnes prius per manus magnæ hujus mediatrici, (Virginem intelligo) transeant necesse est, ipsa sanè est, quæ ut Luna illas in nos transmittit, adeo ut Mariam præ cæteris in negotio quolibet propitiam nobis reddere deceat: Luna in omnibus in tempore suo. Maria in periculis corporis, Maria in angustijs animi, Maria in vitiorum extirpatione.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ne, Maria in virtutum consecutione, Maria in omnibus, quæ utilia & salubria sunt. Luna in omnibus. Luna in omnibus. An mihi fortè non creditis? Bernardum apertius loquentem auscultate: *Si quid spei in nobis est, ait: si quid saluti, ab ea noverimus redundare, quæ ascendit delictis affluens. Hac enim voluntas Domini est, totum habere nos voluit per Mariam. Intellexistis: Totum, totum, nec ullus hic ulli exceptioni locus est; Totum habere nos voluit per Mariam.* Ut autem veritatem effati hujus perspicue agnoscatis, placetne beneficam hanc Lunam videre, quasi unitam Iovi, sed non injusto, sceptrum alijs donantem? Ab illa sanè sceptrum accepit Leo, & Stephanus. Aut veluti Saturno junctam, sed non maligno, largiri sapientiam; ab illa sapientiam accepit Albertus Magnus, & Suarezius. Vultisne videre eandem Mercurio junctam, sed non mendaci, dare Eloquentiam; ab illa facundiam accepit Bernardinus, Bernardus. Vultis junctam Veneri, sed non obscenæ, indulgere prolem? ab illa prolem exoravit Blanca, & Engardis. Velut unitam Matri, sed non crudeli, dare triumphos? ab illa triumphos accepit Heraclius & Narses. Tandem veluti unitam soli dare vitam omnibus, non solùm temporalem, sed & æternam? ab illa vitam habuit Theophilus, habuit Germanus, habuit Carolus, S. Brigidæ frater, alijsque plures abique numero, qui vel è faucibus abyssi erepti, clarissimè nos docuerunt, sine auxilio ulla aut

Hyperbole virginem dixisse, quomodo inveniatis inveniet vitam & hauriet salutem à Domino. Inveniet vitam, quantum tamen proprium Solis donum est: & hauriet, me opitulante, salutem à Domino.

VII. O ergo amorem Christi ergo virginem Matrem sanè ineffabilem! qui tanto semper eam honore prosequi voluit. Cedat huic Cæciliæ amor erga suam Aureiam, amor Atali in Apolloniam, Artaxerxis erga suam Parisatidem, & Clotarij erga Clotildem, ac ipsius Salomonis erga Matrem suam Bethsabæam, quamvis enim verissimum sit, Salomonem, cum primò illam ad se accedentem videret, jam in throno positum, eadem affurrexisset, eam reveritum esse, laudasse, & honoris ergo dextram ei largitum esse, ut supra meminimus, in throno simili, throno sibi proprio, nihilominus tamen primam ipsi gratiam quam petierat, crudelissimè negavit, cum eodem vesperè truncari cepit præcepit illi ipsi Adoniæ, pro ipsa Mater primo mane suppliciter accesserat, cum tamen à Christo filio ventamantissimo repulsam Mater nunquam ferat ullius rei postulatæ: usque adeo verum est, Virginem esse, quæ venit gratiam.

PARS ALTERA.

SI ergo Christus tanti Matrem amavit, ut à nobis demonstratum est, si tanto illam amore prosequitur, potest inde concludere, quantum illi placeat omne obsequium Matri præstitum.

Verum quid dixi, quantum illi placeat? quin potius nil ardentius desiderat, nil majori munificentia & humanitate remunerator; ideo enim potentiam usque adeo illimitatam eidem communicavit, ut in quavis omnino necessitate ad eandem liceat recurrere. Cur ergo eandem non ideo saltem amemus, ut amor nobis summè proficius, & utilissimus sit? Et o nos fortunatos, si, ut antè dicebam, in omni necessitate ejusdem amore in nostrum commodum & utilitatem utamur.

IX. Insigne sanè documentum nobis in Evangelio suo Christus proposuit, quod quamvis aliquatenus sit clarissimum, aliunde tamen omnino incognitum est, & abstrusum: nec aliud est, quàm quo nos jubet, simplices esse, ut columbas, & prudentes sicut serpentes: *Estote prudentes sicut serpentes, & simplices sicut columba.* Quòd enim columbarum instar simplices esse nos deceat, id enim verò facile est intellectu. Verum quid sibi vult, astutum esse, sagacem & prudentem serpentis instar? Divi Chrysostomi opinio est, serpentem, ubi eum hostis insequitur, aut clavà instat, aut jaculo insidiatur, tum enim verò in id unum incumbere, ut sui partè magis nobilem in tuto collocet, caput nimirum, sic & nostrarum partium esse, ut Christum defendamus: *Caput corporis Ecclesia.* Ut cum Apostolus ad Colossenses appellat. *Pereant fortunæ bona, pereat quodcumque demum.* Si S. Gregorium percontemur, docet ille,

quemadmodum serpenti proprium est, verno tempore antiquam pellem & exuvias ponere, novamque induere, ita & nobis mores nostros reformandos esse, & innovandos. Si sanctum Basilium perquirimus, putat ille, quemadmodum serpentis mos est, hyberno tempore profundas ingredi cavernas, ibique delitescere, ita & nobis quandoque humana consortia & conversationem fugiendam. Mens S. Ambrosij est, quemadmodum serpens, cum sitim restincturus fonti vicinus accedit, omne prius in crepidine venenum evomit, quod in faucibus continet, ita & nobis antequam sacrâ Synaxi reficiamur, omne lacerarum virus ex intimo cordis ejiciendum. Sunt sanè explicationes istar optimæ & eximie, quis inficias iverit? Ego verò, si per viros adeo illustres mihi liceat, quod sentio exponere, id unum hic dicam, quòd si verè prudentiam serpentis imitari velimus, in omni occasione nobis ad Mariam recurrendum sit. An nova hæc interpretatio vobis mira fortitan, aut insolita videtur, & parùm ad rem apposita? Sed mentem advertite, & illam peræquè sapientem judicabitis. Si unquam serpens astutiam prodidit, *callidior cunctis animalibus terra.* dicite, obsecro, quandonam id fuerit? an non, si verum eloqui placet, in Paradiso? Intravit ille hortum hunc, ad subruendum & pervertendum Adamum, hoc enim solum & unicum intenderat: verum ille primò ratiocinari cœperat, in hunc modum. Si primò omnium virum

aggrediar, ille sanè utpote natura fortissimus, generosus & audax repulsam dabit; consultius ergo est, foemina prius insidari; hæc enim animum facile mobilem sortita est, & cor molle, hanc ergo si vicerò, facile illa cooperante virum prosternam. Ita sanè astutissimus sermocinatus est, & successit dolus, eo modo, quo ingenti nostro cum damno prius ratiocinabatur: *Serpentis prudentiam,*

In Mat.
10.

malignanti consilij ordine Genesii docuit, verba sunt ingeniosa S. Hilarij, *primum enim animum sexus mollioris aggressus est.* Si ergo & nobis placet Deum in vota nostra attrahere, cumque flexere, & si ita loqui fas est, eum invertere quodammodo, & seducere, serpentem imitemur, hoc est, ad mulierem primò accedamus: *Animum sexus mollioris aggrediamur.* Eamus ad Mariam, hæc enim tota amor est, tota dulcis, tota flexilis est, & benigna, *spiritus meus super mel dulcis,* ut de se ipsa penes Ecclesiasticum proficitur; *Quis enim dubitat, quin nobis eam facillimè devincere possimus, & illà mediante Jesum ipsum?*

Provi. 6.
26.

mulier viri pretiosam animam capit. Credite Salomoni. Quis enim nostrum est, qui Peccatores miserrimi sumus, qui absque medio Christum accedere præsumat, nec rebellis instat, aut perduellis, repulsam metuat? toties ipsum subannavimus, ipsum tradidimus proditoriè, toties ipsi fidem fregimus, quâ datâ, meliora eramus polliciti; quomodo ergo ipsius gratiam rursus inibimus, nisi Matrôna hæc amabilissima suam interponat

auctoritatem? Hæc sanè prudentia Mardochei erat, Estheris opera uti, cum Assuerum populo indignantem mitigare studeret. Hæc fuit prudentia Joab, Thecuitis opera uti, cum in Davidicam in filium ardentem vellet placare. Hæc fuit prudentia Philistæorum, adhibere Dalilam de Thama, cum è Samsone extorquere vellet propositi in nuptiali convivio Problematæ solutionem. Hæc ergo etiam nostra sit prudentia, Auditores, in omni necessitate Mariæ opera uti. *Mulier enim, ut audivimus, mulier viri pretiosam animam capit.* Hæc ergo eximie pietatis methodo utamini velim Auditores, ut nunquam à Deo vel grandem vel exiguam gratiam effragitetis, nisi illam per Mariam ventata petatis. Semper & ubique Jeshu Christo sinum illum purissimum proponite, in quo humanam carnem induit, lac illud exhibete, quo nutritus est, lachrymas illas, quæ divinum vulgum humectarunt, nec dubitate precibus vestras exaudiendas. *Quæramus gratiam, & per Mariam quæramus,* ita propria experientia sapientissimus Bernardus nos edocet, *quia Maria proficere non potest.* Si cupimus sanitatem, *per Mariam quæramus.* Si Sapientiam, *per Mariam quæramus.* Si divitias, *per Mariam quæramus.* Si solatia, *per Mariam quæramus:* Si super omnia divinam gratiam, *per Mariam quæramus.* Quæramus gratiam, ô Peccatores charissimi, quæramus gratiam, hisce pœnitentiæ diebus, *& per Mariam quæramus.* Hæc enim fortunatissima illa mulier est, quæ, ut ab in-

tio diximus, gemmam tam pretiosam invenit, qualis est divina gratia. Cuiusnam enim eam invenit, nisi nobis, quondam sceleratis, quondam perfidis? Ad illam ergo, ad illam accedamus, illamque audacter petamus, nec enim illam negare poterit. O Mater dilecta, non te laet, quicumque invenit rem quampiam pretiosam, quæcunque illa sit, severis legibus teneri ad rem domino restituendam. Quis autem gratiam perdidit? an tu forsitan, quæ semper fuisti illius ditissima, atque plena? Gratia plena? nimis è sanè. Nos infelices eam perdidimus, Tu verò, cum eam invenissetis, invenisti gratiam. Convenit

ergo illam nobis restituere, hoc enim illud bonum est, pro quo hodie, die tam fausta Tibi supplicamus. Non à te argentum, non aurum, nec terrenam felicitatem postulamus, quamvis nobis probè constet, etiam penes te esse hæc munera clientibus largiri; unicam à Te petimus divinam gratiam, nosque in grati animi pignus, ob tantum bonum, si tamen tibi placebit id nobis restituere, mentes precabimur Angelicas, ut tibi grates referant, omnesque Cælestes, atque ut cælum universum alijs vocibus non resonet per sæcula, quam solis his: Gratiarum actio illi, quæ gratiam invenit. Amen.

Yyy 3

INDEX